

Raamatupidaja igapäevane
töö- ja õppekeskkond
www.RMP.ee

RMP.ee raamatupidamis- ja maksuinfoajakiri

SPETSIALIST

Jaanuar 2015

PABERIVABA RAAMATUPIDAMINE

Raamatupidamis- ja maksuinfoportaal www.RMP.ee
RAAMATUPIDAJALE, MAKSUMAKSJALE, PERSONALIJUHILE

Värsked uudised
Spetsialistide juhendid
Juristi vastused

Abitabelid

Testid

Seadused

ARUTELUFOORUM

Majanduskoolituste kalender

E-POOD

Erialased raamatud

Näidised

Jpm

Paberivaba raamatupidamine on tulevane reaalsus

Raamatupidajate ja raamatupidamise areng ei peatu vist eal. Euroopa Parlament on seadnud sihiks, et 2020. a kasutatakse Euroopas peamiselt masintöödeldavaid e-arveid. Eesti tehniline valmisolek e-arvete ulatuslikuks kasutuselevõtuks on hea, kuid vajaka jääb motivatsioonist ja teadlikkusest.

Värske ajakirjanumbri keskmes on paberivaba raamatupidamine, mis kätkeb endas nii e-arveid, kontrolli sellise arvepidamise üle kui ka andmete hoidmist pilves.

Marge Lepp rahandusministeeriumist tutvustab üleminekut e-arvete vahetamisele riigiasutuste ja eraettevõtjate vahel. **Ayrton Grossmann** Telema AS-st selgitab, mis on ja mis ei ole e-arve ning jagab näpunäiteid, kuidas alustada. Missugused e-arvete edastamise kasutuslood on juba olemas või missugust e-arvete edastamise/vastuvõtmise kanalit tulevikus kasutama hakata, sellest saab ülevaate **Margus Tammeraja**, Tammeraja & Co OÜ, artiklist.

Raamatupidaja töö on pidevas muutuses. Nõnda on muutunud ka tema roll administreerijast koordineerijaks. Kuidas võiks toimuda paberivaba raamatupidamise audiitorkontroll ja kas kehtivaga võrreldes selles olulisi erinevusi üldse on, kirjutab **Õne Laiakask** PKF Estonia OÜ-st. **Paavo Pudan** Iteraction OÜ-st tutvustab erinevaid pilveteenuse pakkujaid, kes võimaldavad arhiveerida ettevõtte andmeid internetis tasuta. Riigi loodud raamatupidamistarkvara e-arveldaja plussidest ja miinustest kirjutab **Aleksandr Belousov** Registrate ja Infosüsteemide Kes- kusest.

Uus aasta tõi kaasa ka hulgaliselt maksumuudatusi. **Tanel Molok** advokaadibüroost SORAINEN kirjutab e-teenuste pakkujaid puudutavast uuest käibemaksu tasumise korrast.

Maia Kurim, peatoimetaja

Sisukord

Toimetuse veerg	3
Eesti riigi eesmärgid e-arvetega arveldamisele üleminekuks	4 - 7
E-arve – arvete saatmise ja saamise traditsioone murdmas	8 - 11
E-arvete saatmisest avalikule sektorile	12 - 15
Paberivaba raamatupidamine ja audiitorkontroll	16 - 18
Tasuta andmete arhiveerimine internetis	19 - 22
e-arveldaja - müüdid ja tegelikkus	23 - 26
E-teenuste pakkujatel uus käibemaksu tasumise kord	27 - 30

Formaat: A5 / PDF

Ilmumisaeg: Jaanuar 2015

Ajakiri SPETSIALIST saadetakse 33 363-le RMP.ee Nädalakirja tellijale.

RMP Eesti OÜ
Tel: 6 848 110
E-post: toimetus@rmp.ee

Raamatupidamis- ja maksuinfoportaal RMP.ee

Eesti riigi eesmärgid e-arvetega arveldamisele üleminekuks

Marge Lepp
Rahandusministeeriumi tugiteenuste
projektijuht

Miks ja kellel on kasulik arveldada e-arvetega?

On palju uurimusi sellest, et e-arvete kasutamine säästab ettevõttele raha ning annab ka mitmesugust mitterahalist kasu. Kui hinnata masintöödeldavate e-arvete kasutamise eeliseid võrreldes paber- ja PDF-arvetega kahe osapoole - müüja ja ostja - vaates, siis tavaliselt tuuakse esile ostjal tekkivat kasu. Ostja poolel saadavat

kasu, näiteks kulude kokkuhoidu, on lihtsam mõõta. Samal ajal on e-arvete kasu ka müüjal, kuigi siin on mõjud kaudsemad.

Konsultatsioonifirma Ernst & Young Baltic AS poolt rahandusministeeriumi tellimisel 2014. aastal läbi viidud uuringus¹ on välja toodud ostu-/müügi-protsessi mõlema osapoole järgmised e-arvete kasutamise eelised. Vt tabel 1.

E-arvetest on kasu nii ostjal kui ka müüjal.

Analoogilisi eeliseid, mida annab e-arvete kasutamine ettevõtetele traditsiooniliste arveformaatidega võrreldes, on kirjeldatud paljudes rahvusvahelistes ja riikide uuringutes ning raportites (näiteks “E-invoicing/E-billing 2014” veebiaadressil www.exchange-summit.com/market-report). Riigi tasemel avaldub e-arve kasutamise positiivne mõju üldises rahalises säästus ning keskkonnanahoius. Näiteks hinnatakse Euroopas täielikule e-arveldusele ülemineku puhul kokkuhoiuks ligikaudu 40 miljardit eurot ning 14 miljonit puud, Eestis 56 miljonit eurot aastas.

Protsess	Paber- ja/või PDF-arved	e-arved
Ost ja müük	♦ Traditsiooniline menetlus, dokumentide paberi- ja printimiskulu	♦ Elektrooniline menetlus, puudub vajadus dokumentide väljatrükkimiseks ja transportimiseks
Ost	♦ Ostuarvete menetlemisega seotud ajakulu	♦ Kooskõlastusprotsess ajaliselt lühem ♦ Ostuarved jõuavad kiiremini infosüsteemi
Ost	♦ Ostuarvete transpordikulud hajusa organisatsioonistruktuuri korral	♦ Puudub vajadus arveid füüsiliselt erinevate asukohtade vahel liigutada
Ost	♦ Ostuarvete sisestamisel tekkinud vead ja ebatäpsused	♦ Väheneb sisestusvigade hulk
Müük	♦ Arvete hilisem jõudmine finantsarvestussüsteemidesse tekitab viivituse rahavoogude planeerimise lähteandmetes	♦ Andmed jõuavad IS-i kiiremini, adekvaatsem pilt finantsolukorrast ♦ Rahavoogusid planeerides võimalik arvestada veel kinnitamata ja kinnitamisel olevate arvetega
Müük	♦ Tervikülevaate puudumine kõigist müügiarvetest ja laekumiste raske jälgimine	♦ Täielik ülevaade väljastatud arvetest ja laekumistest
Müük	♦ Palju kliendipäringuid arvete andmete täpsustamiseks, koopiade saamiseks	♦ Klientide iseteenindus

Tabel 1

E-arvetega arveldamise üleminek Eestis

Paljud Euroopa riigid on e-arvete kasutamisest saadavat tulu mõistnud juba ammu ning teinud mingitele sihtgruppidele e-arvete kasutamise kohustuslikuks. Näitena võib tuua Taani (e-arvete kohustus alates 2005), Norra (e-arvete kohustus

alates 2012), Austria (e-arvete kohustus alates 2014). Reeglina on tehtud e-arved kohustuslikuks arveldamisel era- ja avaliku sektori vahel (*Business to Government*

e B2G). Tulemuseks on see, et nendes riikides on saavutatud väga suur e-arvete osakaal ning sellest tulenev kulude

Eesti tehniline valmisolek e-arvetele üleminekuks on hea.

kokkuhoid. Eurostati 2013. aasta andmete

kohaselt oli e-arvete osakaal kõikidest arvetest Taanis - 59%, Norras - 37%, Austrias - 35%. Aastast säästu hinnatakse Taanis 120 miljonile eurole. Väga kõrge e-arvete osakaal (74%) on Soomes, kelle erinevalt enamikust teistest Euroopa riikidest ei ole e-arded tehtud seadusandluses kohustuslikuks. Soomes on protsessi juhtinud e-arvete foorum, mis on loodud 2003. aastal pankade ja e-teenuste pakkujate algatusel.

Eesti on e-arvete kasutusulatuse poolest pigem mahajääjate seas.

Eesti on e-arvete kasutusulatuse poolest pigem mahajääjate seas. Rahandusministeeriumi korraldatud uuringu tulemusena on Eesti kohta saadud järgmised andmed:

- avaliku sektori ostuarvetest on e-ardeid 8% ning müügiarvetest 3%,
- erasektori müügiarvetest on e-ardeid 19%.

Positiivsena tõi aga uuring välja selle, et Eesti tehniline valmisolek e-arvetele üleminekuks on hea ning enamus e-ardeid kasutavatest ettevõtetest ja asutustest hindas e-arvete mõju organisatsioonile majanduslikult kasulikuks.

Euroopa Komisjoni eesmärk on, et aastaks 2020 kasutatakse Euroopas peamiselt masintöödeldavaid e-ardeid. Euroopa

Parlamendi ja Euroopa Nõukogu direktiiv nr 2014/55/EL näeb ette e-arvete kasutamise kohustuslikuks tegemist riigihangetes hiljemalt 2018. aasta lõpuks, kutsudes samal ajal liikmesriike üles muutma e-arveldamist riigihangete puhul kohustuslikuks juba 2016. aastaks. "Eesti infoühiskonna arengukavas 2014-2020" on aastaks 2020 avaliku ja erasektori vahelises arveldamises e-arvete kasutamise määraks kavandatud 100%.

Võttes arvesse rahandusministeeriumi korraldatud uuringu tulemusi, on püstitatud eesmärk teha era- ja avaliku sektori vaheline (B2G) e-arvetega arveldamine Eestis kohustuslikuks 2016. aasta lõpuks. Tegevused selles suunas on juba alanud. Loodud on e-arvetele üleminekuprotsessi korraldava töörühm. Ettevalmistamisel on e-arvete kasutamist sätestavad muudatused raamatupidamise seaduses. Arendamisel on riigi e-arvete portaali väikeettevõtetele e-arvete tasuta koostamiseks ja edastamiseks.

Erasektorile rakendatakse kohustus saata avalikule sektorile e-ardeid 2016. aasta lõpuks.

E-arvete kasutamise kohustus rakendatakse esmalt (oriendruvalt 2016. aasta keskpaigaks) avaliku sektori asutustele ostuarvete vastuvõtmiseks e-arvetena. Erasektorile rakendatakse kohustus saata avalikule sektorile e-ardeid 2016. aasta lõpuks.

E-arvete kohustuslikuks tegemist ei pea aga organisatsioonid ootama. Mõistlik on oma võimalusi ja lahendusi kaaluda juba täna. Üha rohkem on internetis saadaval materjale, mis selgitavad e-arvete töötamiseks pakutavaid mudeleid ning e-arvetele üleminekuks vajalikke tegevusi. Rahandusministeeriumil on samuti kavas mitmeid tegevusi n-ö “varasema vaba-tahtliku ülemineku” toetamiseks, muu hulgas

- erinevate sihtrühmade koolitamine e-arvete teemal, st põhjalikud ülevaated e-arvete olemusest ja nende kasutamise majanduslikust mõjust eraettevõtetele, avaliku sektori organisatsioonidele ning riigile tervikuna;
- e-arvete kasutuselevõtu võimaluste tutvustamine ja nõustamine;
- selliste riigihangete osakaalu suurendamine, milles lubatakse ainult e-arvete saatmist hankijale.

Kirjeldatud mudeli elluviimisel on Eesti avalikus sektoris saavutatav sääst konservatiivse hinnangu järgi umbes 2,5 miljonit eurot aastas.

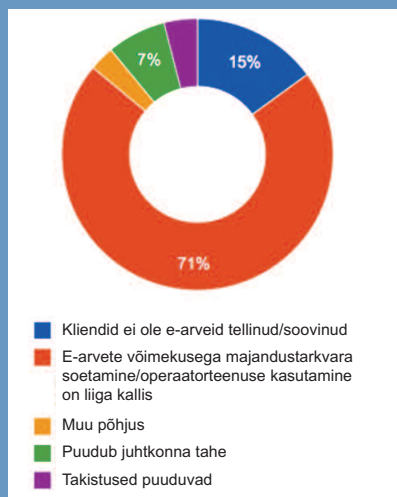
1 Ernst & Young Baltic AS uuringu “Masinloetavatele e-arvetele üleminek era- ja avaliku sektori vahel (valmisolek ja vajadused)”

E-arvete kasutuselevõtt tähendab lisakulu

2014. a maist-septembrini viis Ernst & Young Baltic AS koostöös rahandusministeeriumiga läbi uuringu “Masinloetavatele e-arvetele üleminek era- ja avaliku sektori vahel (valmisolek ja vajadused)”, mille eesmärk oli välja selgitada võimalused masinloetavate e-arvete laiemaks kasutuselevõtuks era- ja avaliku sektori vahelises areldamises.

Uuringu lõpparuandes toodi muu hulgas välja peamised põhjused, miks ettevõtted ei edasta arveid masinloetavate e-arvetena. Seda uuris RMP.ee toimetis ka portaali kasutajatelt gallupi küsimusega: “Mida Teie arvate, miks ei edasta ettevõtted müügiarveid masinloetavate e-arvetena?”.

Kui Ernst & Young Baltic AS uuringus osalenud hindasid kõige olulisema põhjusena, et kliendid ei ole e-arveid tellinud või soovinud, siis RMP.ee kasutajate hinnangul on selleks vajaliku majandustarkvara soetamine ja/või operaatorteenuse kasutamine liig kallis.

E-arve – arvete saatmise ja saamise traditsioone murdmas

Ayrton Grossmann
Telema AS tootejuht

Alles see oli, kui hakati massiliselt kasutama PDF-arveid ja enam ei pidanud igal hommikul pungil postkasti tühjendama. Arvete füüsilise edastamine sai lahenduse PDF-faili kujul. Arveandmete topelt sisestamine majandustarkvarasse nii saatja kui vastuvõtja poolt aga säilis. Aeganõudva andmesisestuse probleemi kõrvaldab e-arve.

Mis on e-arve?

E-arve on elektrooniline arve, mis luuakse, edastatakse ja säilitatakse elektroonilises

keskkonnas. E-arve on masinloetav ehk ettevõtete majandustarkvarad saavad selle automaatselt vastu võtta. Puudub vajadus arvet käsitsi sisestada. E-arve luuakse saatja arvutis ning sealt edasi liigub see tarkvarast tarkvarasse digitaalselt.

Mis ei ole e-arve?

- **PDF-arve**, kuna selle andmed peab majandustarkvarasse kopeerima käsitsi.
- Skaneeritud paberarved.
- Elektrooniliselt saadetud, kuid mingil hetkel siiski väljatrükitud (nt kinnitusringiks, arhiveerimiseks) arved.
- Elektrooniliselt vahetatavad, kuid mitte seadusandlikele nõuetele vastavad dokumendid.

PDF-arve ei ole e-arve, kuna selle andmed peab majandustarkvarasse kopeerima käsitsi.

E-arvele esitatavad nõuded

E-arvetele seaduses esitatavad nõuded on samad, mis muul kujul esitatud arvetele.

Kõik raamatupidamise seaduses ette nähtud väljad peavad olema täidetud.

E-arveid võib esitada kõigile partneritele, kellega on eelnevalt vastav kokkulepe sõlmitud. E-arvet tuleb sarnaselt paberarvele säilitada seaduses sätestatult 7 aastat ning elektroonsete andmete loetavus peab olema tagatud kogu säilitusaja jooksul.

E-arvetele seaduses esitatavad nõuded on samad, mis muul kujul esitatud arvetele.

E-arve, kas kulu või tulu?

Et saada e-arvetest selgemat pilti, tuleks olukorda hinnata nii e-arve saaja kui saatja seisukohast.

Kasu/kulu e-arve vastuvõtjale

E-arvetele üleminek võimaldab automatiseerida mitmed arvetega seonduvad tegevused, nagu sorteerimine, registreerimine, andmete sisestamine majandustarkvarasse, konteerimine, kinnitusringile suunamine ning arhiveerimine. Arvete käsitlemiseks kuluv aeg ja **kulud vähenevad kuni 80%**. “E-arvetele ülemineku projekti kestvus on enamasti 1-2 kuud,” on öelnud Mehis Kütt, Amserv Grupp AS-st. Tasuvusaeg oleneb loodava süsteemi keerukusest ja on enamasti vahemikus 6-18 kuud.

E-arvete vastuvõtmiseks tuleb luua ühendus oma majandustarkvara ning partneri

ja/või e-arve operaatori vahel. See võimaldab kõik e-arveid saatvad partnerid ühendada ühe korraga. Ühendamise, operaatorteenuse ja lisateenuste tasud on majandustarkvara pakkujate ja operaatorite lõikes erinevad.

Arve jõudmine ettevõtte majandustarkvarasse elektroonilisi kanaleid pidi tähendab, et ärikriitilist infot ei pea enam käsitsi sisestama, mille tulemusena väheneb vigade arv ning nende otsimiseks ja parandamiseks kuluv aeg.

Kuna raamatupidamine suudab nüüd oluliselt kiiremini ära töödelda sama hulga arveid, jääb neil aega üle. Seda saab kasutada kõrgemat lisaväärtust loovatele tegevustele, nagu finantsplaneerimine, eelnevate perioodide analüüs vms. “Kauplustes võimaldab e-arvete lahendus keskenduda põhitegevusele,” on märkinud Kristjan Anderson, Selver AS äriarvestuse juht.

Menetlemise koguaja vähenemisele aitab kaasa ka arvete kinnitamise mobiilsus ja kaugtöö võimalus (nt kuluarvete aktiveerimine reisirahakontol). “Füüsiliselt kohast sõltumatus on üks peamisi võite, mida e-arvetele üleminekul saavutasime,” tõdeb Martin Männil Tallinna linna finantsteenistusest.

Kasu/kulu e-arve saatjale

Kasu e-arve vastuvõtjale on selge ning seda on lihtne mõista, kuid ka e-arve saatjale on e-arved kasulikud. Tänu e-arvetele paraneb kliendirahulolu, kiireneb raha laekumine ostjatelt ning seeläbi käibekapitali juhtimine.

Ilmselt üks suurimaid kasusid, mis e-arvetele üleminek pakkuda võib, on **paranenud kliendirahulolu**. Kliendile muutub saabunud arvete töötlemine oluliselt lihtsamaks. Nii võib e-arvetest saada mõjus müügiargument.

Tänu e-arvetele paraneb kliendirahulolu, kiireneb raha laekumine ostjatelt ning seeläbi käibe-kapitali juhtimine.

E-arved kõrvaldavad ajakulu, mis kulus paberarvete saatmisele, sorteerimisele, sisestamisele ja kinnitamisele suunamisele. See omakorda tähendab, et arved,

mille maksmine varasemalt seetõttu viibis, saavad nüüd õigeaegselt tasutud. Lisaks väheneb kliendil sisestamisest tingitud vigade hulk, kuna enam ei pea keegi arveid manuaalselt sisse trükkima ning minimeeritakse tõenäosus, et arve kinnitamisel tagasi saadetakse.

Kuidas alustada?

Enne e-arvete vastuvõtmise ja saatmisega alustamist tuleb langetada põhimõtteline otsus: kas kasutada otseühendusi iga partneriga või keskoperaatori teenust. Lisaks tuleks uurida ka majandustarkvara võimekust e-arveid saata ja vastu võtta. “Enamus majandustarkvara pakujaid omavad täna sertifitseeritud liidest e-arvetele,” märgib Mehis Kütt, Amserv Grupp AS IT-juht.

Telema

**Õige e-dokument,
õigel ajal,
õiges kohas**

www.telema.com

Kahe ettevõtte vahelist otseühendust on küllaltki lihtne luua, tuleb vaid kokku leppida järgmised põhimõtted: dokumendi tüüp, vorming, vahetamise kanal ning liikumisviis. Siiski tasub arvestada sellega, et tavaliselt on ettevõttel vaja dokumente vahetada rohkem kui ühe partneriga ja iga partneri lisamisel suureneb ülesande keerukus geomeetriliselt.

E-arvete vastuvõtmiseks tuleb luua ühendus oma majandustarkvara ning partneri ja/või e-arve operaatori vahel.

Otseühendustega kaasnevat keerukust ja muutuste mõju saab piirata, kui liituda e-arve operaatoriga, kes on ehitanud ühendused teiste ettevõtetega. Operaatori ülesandeks on saadetud dokumentide transport ja konverteerimine vastuvõtjale sobivasse formaati (lisaks veel vahetuskanalite haldamine, administreerimine, turvamine).

Operaatoriga liitudes tuleb ühendus ehitada vaid üks kord, mitte iga partneriga eraldi nagu otseühenduste puhul. Lisaks võivad operaatorid olla rändlussuhtes ehk ühe operaatori kliendina on võimalik teise operaatori klientidele e-arveid saata. Sarnaselt töötavad mobiilioperaatorid. “E-arvete süsteemi otsustasime sisse osta, kuna olemasoleva dokumendihaldussüsteemi arendamine või uue tarkvara soetamine oleks osutunud liialt keerukaks ja kulukaks,” ütleb Martin Männil Tallinna linna finantsteenistusest.

Mida teha siis, kui ettevõttes on lisaks nn kuluarvetele palju kaubaarveid?

Kui ettevõtte tegutseb valdkonnas, kus ostab ja müüb materjale ja kaupsid, vajavad optimeerimist lisaks arvetele ka muud kaupadega seonduvad dokumendid.

Operaatori valikul tasub tähele panna ka seda, kas operaator on võimeline lisaks arvetele edastama ja töötleva ka muid kaupade liikumisega seotud dokumente nagu tellimused ja saatelehed. See võimaldaks lisaks kuluarvete menetlemise protsessi optimeerimisele ka kogu tarneahel sujuvamalt tööle panna.

Kas kõik partnerid peavad olema võimelised e-arveid saatma, et e-arvetega alustada?

Kui kõik partnerid ei ole võimelised e-arveid saatma, siis on võimalik **kasutada digiteerimist** - sisse tulnud arvetele (nii paberil kui PDF-formaadis) lisatakse masinloetav kuju ning seejärel saab teie majandustarkvara need automaatselt sisse lugeda.

Masinloetava faili lisamine olemasolevale PDF-ile või skaneeritud paberarvele on võimalik ka teenusena e-arve operaatoritelt sisse osta. “Digiteerimine on aga pigem vaheetapp päris e-arvetele üleminekul, kuid annab siiski märgatava eelise võrreldes traditsioonilise arvete käsitlemisega,” märgib Mehis Kütt Amserv Grupp AS-st.

E-arvete saatmisest avalikule sektorile

Margus Tammeraja
Tammeraja & Co OÜ juhatuse liige

Marge Lepa artiklis "Eesti riigi eesmärgid e-arvetega arveldamisele üleminekuks" viidatud kohustus, mis tõenäoliselt 2016. aastast kehtima hakkab, võib tunduda karmivõitu. Tegelikult on pilt juba täna üsna positiivne.

Käesolevas artiklis on välja toodud kõik tehniliselt võimalikud masinloetava e-arve koostamise ja avaliku sektori asutusele edastamise kasutuslood Eestis (*vt joonis 1*), mis illustreerivad ilmekalt tehnilist valmisolekut ja alternatiivide paljusust arve väljastaja vaatenurgast.

Skeemis kasutatud mõisted

Klient - organisatsioon, mis väljastab müügiarve. On klient oma majandustarkvara ja operaatorteenuste pakkujate suhtes.

Operaator - e-arvete operaatorteenuse (vahenduse) pakkuja. Operaatoritena on käsitletavat

Omniva (*avaliku sektori ostuarvete meneluse pakkuja, OPER1*);
OpusCapita, Telema, Edisoft (*antud kontekstis on kõik OPER2*);
Dokumentivahetuskeskus (*DVK*).

ERP - majandustarkvara, raamatupidamisprogramm

XML - Eesti standardile vastav masinloetav e-arve XML-formaadis

Liides - tehniline lahendus, millega ERP-st edastatakse digiarve operaatorile

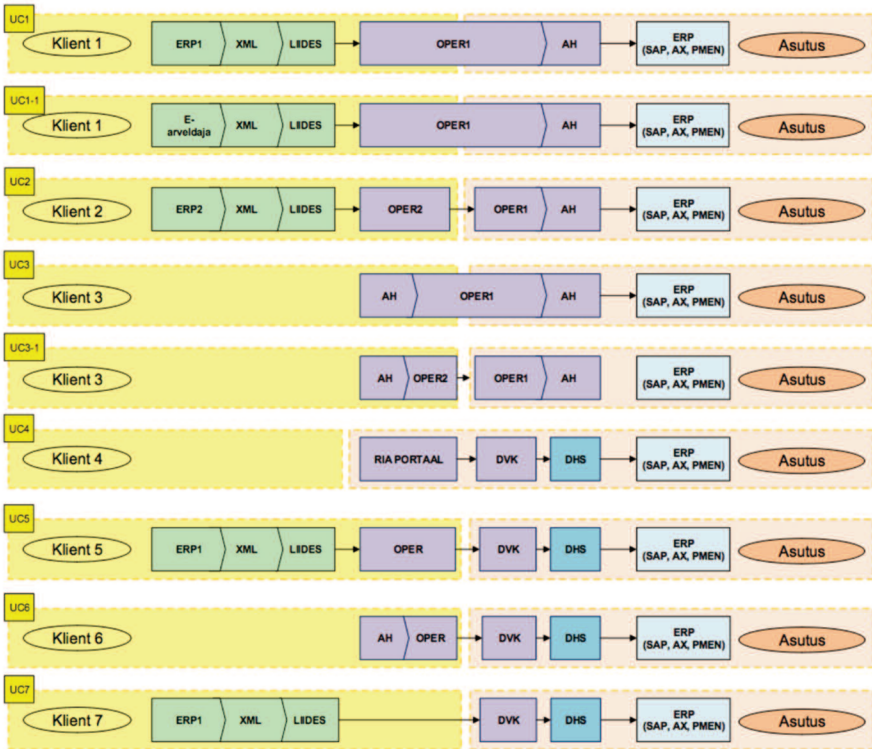
AH - Arvehaldus (avalikus sektoris kasutatav ostuarvete meneluse lahendus)

DHS - dokumendihaldussüsteem

Selgitused

Müügiarvete maht sõltub otseselt organisatsiooni klientide arvust, kellega on vaja arveldada ning vähegi suurema arvete mahu puhul on kasutusel majandustarkvara (või muu arvete koostamiseks vajalik rakendus). Ehk siis UC 1, 2 ja 5 kasutuslood vastavad nendele organisatsioonidele.

UC 3, 4 ja 6 kirjeldavad organisatsioone, mis väljastavad arveid episoodiliselt ja

Joonis 1. Kasutuslugude skeemid

sedavõrd väikeses mahus, et neil ei ole praktilist vajadust kasutada arvete koostamiseks majandustarkvara (nt kõik tänased *Excel*'i ja *Word*'iga arvete koostajad), kuid võiksid kasutada elementaarset veebipõhist arvehaldust.

UC1: Operaatoriteenusega 1 liidestunud ERP kasutaja

Klient 1 on organisatsioon, mille müügiarvete koostamine toimub selles kasutusel olevas majandustarkvaras (ERP). ERP võimaldab koostatud arve edastada Eesti e-arvete standardile vastava XML-formaadis failina ja on liidestatud operaator-

teenust pakkuva ettevõttega (OPER1). Klient 1 on selle operaatoriga sõlminud lepingu (avanud konto) ja teinud vajalikud tehnilised seadistused oma ERP-s. Klient 1 maksab ERP regulaarset kasutus- või hooldustasu ning operaatoriteenuse kasutus- või tükitasu. Nt võib kuutasu olla 5 eurot kuus ilma käibemaksuta.

UC1-1: RIK-i e-arveldaja kasutaja

Klient 1 võib kasutada Registrate ja Infosüsteemide Keskuse e-arveldajat, mis veebipõhise tarkvarana on saadaval e-äriregistri portaali kaudu. e-arveldaja puhul on teadaolevalt veebruarist 2015 võimalik

edastada e-arvet OpusCapita kaudu. Operaatoriteenuse kasutamise tingimused Klient 1 jaoks ei olnud artikli koostamise hetkel teada (st kas peab ise avama konto ja maksma eraldi kuutasu operaatori juures). e-arveldaja on esimesel aastal tasuta ja teisel kasutusaastal on kuutasu 5 eurot ilma käibemaksuta (mahu korral vähem kui 10 kannet kuus - 5 eurot aastas).

UC2: Operaatoriteenusega 2 liidestunud majandustarkvara kasutaja

Klient 2 on organisatsioon, mille müügiarvete koostamine toimub selles kasutusel olevas majandustarkvaras (ERP). ERP võimaldab koostatud arve edastada Eesti e-arvete standardile vastava XML-formaadis failina ja on liidestatud operaatoriteenust pakkuva ettevõttega (OPER2). Operaator 2 on sõlminud rändluslepingu operaatoriga 1, mistõttu edastatakse e-arve ühelt operaatorilt teisele tasuta.

Müügiarvete maht sõltub otseselt organisatsiooni klientide arvust, kellega on vaja arveldada. Vähegi suurema arvete mahu puhul on kasutusel majandustarkvara, episoodiliselt ja väikeste mahtude korral on mõistlik kasutada veebipõhist arvehaldust.

Klient 2 on operaatoriga 2 sõlminud lepingu (avanud konto) ja teinud vajalikud tehnilised seadistused oma ERP-s. Klient 2 maksab ERP regulaarset kasutus- või hooldustasu ning operaatoriteenuse kasutus- või tükitasu.

UC3: Operaator 1 portaali kasutaja

Klient 3 ei oma ERP-i ning saab koostada

ja edastada digiarve OPER1 portaalis. Klient 3 on selle operaatoriga sõlminud lepingu (avanud konto) ning maksab kuutasu 5 eurot kuus ilma käibemaksuta.

UC3-1: Operaator 2 portaali kasutaja

Klient 3 ei oma ERP-i ning saab koostada ja edastada digiarve OPER2 portaalis. Klient 3 on selle operaatoriga sõlminud lepingu (avanud konto). Operaator 2 on sõlminud rändluslepingu operaatoriga 1, mistõttu edastatakse e-arve ühelt operaatorilt teisele tasuta. Operaator 2 kuutasu võib olla 10 eurot kuus ilma käibemaksuta.

UC4: Riigi Infosüsteemide Ameti portaali kasutaja

Klient 4 soovib kasutada riigi poolt tasuta e-arve koostamise ja edastamise portaali, mis on DVK kaudu seotud DHS-ga. Tehniliselt ei ole see portaal veel avatud.

UC5: Operaatoriteenusega X liidestatud ERP kasutaja

Klient 5 on organisatsioon, mille müügiarvete koostamine toimub selles kasutusel olevas majandustarkvaras (ERP). ERP võimaldab koostatud arve edastada Eesti

e-arvete standardile vastava XML-formaadis failina ja on liidestatud operaatorteenust pakkuva ettevõttega (OPER1 või OPER2). Operaatorid on liidestatud DVK-ga ning juhul, kui avaliku sektori asutus ei kasuta OPER1 AH-d, saadetakse digiarve DVK-sse.

Klient 5 on oma operaatoriga sõlminud lepingu (avanud konto) ja teinud vajalikud tehnilised seadistused oma ERP-s. Klient 5 maksab ERP regulaarset kasutus- või hooldustasu ning operaatorteenuse kasutus- või tükitasu.

UC6: Operaator X portaali kasutaja

Klient 6 ei oma ERP ning saab koostada ja edastada digiarve OPER1 või OPER2 portaalis. Klient 6 on selle operaatoriga sõlminud lepingu (avanud konto). Operaatorid on liidestatud DVK-ga ning juhul, kui avaliku sektori asutus ei kasuta OPER1 AH-d, saadetakse digiarve DVK-sse. Kuutasu on 5...10 eurot kuus ilma käibemaksuta.

UC7: DVK-ga liidestatud ERP kasutaja

Klient 7 on organisatsioon, mille müügiarvete koostamine toimub selles kasutusel olevas majandustarkvaras (ERP). ERP võimaldab koostatud arve edastada Eesti e-arvete standardile vastava XML-formaadis failina otse DVK-sse. Klient 7 maksab ERP regulaarset kasutus- või hooldustasu. DVK-sse edastamine on tasuta.

Kokkuvõtteks

Kirjeldatud kasutuslood annavad tulevase e-arvete saatmise kohustuse täitmiseks mitmeid erinevaid võimalusi nii tehniliste lahenduste kui ka sobiva kulutaseme valikul.

Kõigil majandustarkvara kasutajatel on kindlasti vaja oma tarkvarapakkujaga hiljemalt 2016. aasta alguseks täpsustada e-arvete saatmise ja edastamise valmidus.

Enamusel aktiivses kasutuses olevatel tarkvaralahendustel on see teema juba täna lahendatud seoses SEPA otsekorraldussüsteemi muudatusega 2014. aasta algul. Seetõttu on tervitatav hakata kõigile e-arvet vastu võtta soovivatele asutustele saatma e-arveid juba täna.

Paberivaba raamatupidamine ja audiitorkontroll

Öne Laiakask
PKF Estonia OÜ partner
auditi projektijuht

E-raamatupidamine on täna saamas sama tavapäraseks nagu kaardimakse kaubanduses. Raamatupidamise tarkvarad kolivad järjest veebi ning võimaldavad süsteemile ligipääsu igal pool, kus eksisteerib internetiühendus. Dokumentide käitlemiseks on loodud erinevaid tarkvaralisi e-lahendusi, mille abil neid digitaliseeritakse, saadetakse kinnitusringile, liidestatakse majandustarkvaraga, konteeritakse ning arhiveeritakse (nt OpusCapita, Omniva jm). Ei kujuta enam hästi ette ettevõtet tootäie raamatupidajatega, kes kannavad dokumente läbi žurnaalor-

derite, erinevate andmike või ristmeliste ning liidavad kalkulaatoril ridu kokku. Kuigi selline raamatupidamine ei toimunudki nii ammu aega tagasi ja palju raamatupidajaid mäletab seda veel väga hästi.

Raamatupidajate roll on ajas muutunud seoses raamatupidamisarvestuse automatiseerimisega ja dokumentide elektrooniliseks muutmiseks.

Raamatupidajate roll on ajas muutunud.

Tehingute administreerimise asemel tegeletakse rohkem koordineerimisega: programmide kasutusõiguste määramine, digitaliseeritud dokumentide liikumise skeemide ja kinnitussüsteemide paika panemine, konteeringute määrangud ja digiallkirjastamised.

Kui süsteemid on paigas, siis on raamatupidajal põhiliselt **monitooriv roll**. Kokkuhoidu saavutatakse nii aja- kui ka materjalikulus (paber, tahmakassetid jmt).

E-raamatupidamise audiitorkontroll

Kui ettevõtte arvestus kolib pilve ja muutub paberivabaks, siis **võtab seda arvesse ka audiitor oma töö planeerimisel ning auditi läbiviimisel.**

Raamatupidamisarvestuse ja audiitor-kontrolli üldised eesmärgid on samad ja suure töökoormusega ei muutu ka tulevikus. Jätakuvalt peab aruandekohustuslane dokumenteerima ja kirjendama oma majandustehinguid raamatupidamisarvestuses nii, et oleks tagatud aktuaalne, oluline, objektiivne ja võrreldav info raamatupidamiskohustuslase finantsseisundist, majandustulemusest ja rahavoogudest.

Audiitori ülesanne on pakkuda aga kindlust finantsaruannete teatud reeglitele vastavuse osas ning kindluse saavutamiseks on jätkuvalt tarvis koguda piisavalt tõendusmaterjali sõltumata sellest, kas see tõendusmaterjal eksisteerib füüsiliselt või elektrooniliselt.

Kui raamatupidamisarvestus on ulatuslikult automatiseeritud ja paberivaba, siis on audiitori lähenemisenurk auditile veidi teisene. **Suurem tähelepanu on auditeerimisel pööratud ettevõtte loodud kontrollisüsteemide toimimise testimisele.**

Kui ettevõtte arvestus kolib pilve ja muutub paberivabaks, võtab seda arvesse ka audiitor.

Audiitoril on tarvis välja selgitada, misugune sisekontrollisüsteem on loodud

RMP.ee E-POOD

www.rmp.ee/epood

**Dokumendinäidised,
kalendermärkmikud,
erialased RAAMATUD,
seadused ja sõnastikud.**

Ardo Reinsalu

Enn Leppik
MAJANDUSTEHINGUT
RAAMATUPIDAMISES
Praktilised näited

Uno Silberg
EUROOPA LIIDU
RAHANDUS

Sissejuhatus
raamatupidamisse

STUART DIAMOND
**EDUKAD
LÄBIRÄÄKIMISED**
12 STRATEEGIAID,
MILLE ABIL SAAVUTATE ROHKEM
IGAS OLUKORRAS

1. USA

www.rmp.ee/epood

www.rmp.ee

tegevusest tõese, õigeaegse ja usaldusväärse informatsiooni kogumise, säilitamise ja avaldamise jaoks; missugused on seal eksisteerivad riskikohad, mis võivad põhjustada olulise või märkimisväärse vea auditeeritavas aruandes.

Kui paberdokumendi puhul tähendab dokumendi säilimine eelkõige selle füüsiliste omaduste püsimist, siis elektroonilises keskkonnas on dokumendi füüsilise struktuuri tähtsus väiksem ja palju olulisem on **säilitada kontroll just dokumendi sisu ja struktuuri üle**.

Audiitorit huvitab, kuidas on ettevõttes paika pandud süsteemi haldamist ja dokumentidele juurdepääsu reguleeriv kasutajaõiguste hierarhia, teostatud toimingute turvaline logi (kontrolljalg) ning andmete originaalkujul säilitamine. Kui audiitorile tehakse juurdepääsud dokumendiarhiivile, siis kaob vajadus algdokumentide kaustade lappamiseks. Audiitori finantsaruannete auditile kuluv ajakulu ei tohiks oluliselt muutuda üksnes seetõttu, et ettevõtte loobub paberimajandusest. Veebipõhisele dokumendiarhiivile juurdepääsu puhul aga ei pruugi audiitoril olla enam vajadust nii palju füüsiliselt viibida ettevõttes kohapeal.

Probleemsemad teemad ja kitsaskohad seoses paberivaba raamatupidamisega

- **IT-lahenduste eluiga ja dokumentide säilimine.** Infotehnika vananeb kiiremini kui paber ja see võib tähendada suuremaid väljaminekuid hool-

dustele ja haldustele. Failivorming, milles dokumendid on salvestatud, seab dokumendi sõltuvusse tarkvarast, mis on võimeline seda failivormingut “avama” ja töötleva. Kuna tarkvara ja failivormingud arenevad kiiresti ning võivad kasutusest kaduda, siis peab olema teemaga pidevalt kursis. Dokumendi kasutatavana säilitamine pikema aja jooksul võib tähendada dokumendi ümber konverteerimise vajadust mõnda teise failivormingusse, mis antud ajahetkel on lihtsamalt kasutatav.

Üheks paberivaba raamatupidamise probleemiks võib olla IT-lahenduste elueaga seonduv dokumentide säilitamine.

- **Dokumentide autentsus ja tehingute kontrolljalg.** Digitaaldokumentidele on omane teatav dünaamilisus, neid on lihtne kopeerida, muuta ja kustutada ning see nõuab täiendavaid protseduurilisi kontrollimehhanisme, et tagada dokumentide autentsuse, terviklikkuse ja usaldusväärsuse säilimine kogu dokumendi elukäigu jooksul. Digitaalse allkirjastamisega saab kinnitused sellele, et allkirjastaja on tuvastatud ning ta seob allkirjastatud dokumendi enda isikuga. Samas annab dokumendi digiallkirjastamine kinnituse ka dokumendi terviklikkusele ehk dokumendi sisu pole pärast allkirjastamist muudetud.

Tasuta andmete arhiveerimine internetis

Paavo Pudan
Interaction OÜ turunduse spetsialist

Pilveteenuse eelisteks on tasuta või minimaalse hinnaga suur salvestusmaht, mugav ja asukohast sõltumatu juurdepääs ning kulude kokkuhoid. Pilveteenuste puhul ei pea kasutajad ostma tarkvara ega käigus hoidma kulukaid servereid ja andmemassiive.

Pilveteenus võib olla ka heaks lahenduseks andmete varundamisel.

Pilveteenus tähendab, et kasutaja andmed asuvad teenusepakkuja serveritele ehitatud pilves.

Kui rääkida andmete arhiveerimisest internetis, siis üldjuhul tähendab see pilveteenust (inglise keeles *cloud storage*). Artiklis tutvustamegi seda andmete arhiveerimise võimalust ning toome välja parimad kohad, kus saab ettevõtte andmeid sellisel viisil tasuta hoida.

Esmalt, mis asi on üldse pilveteenus?

Pilveteenus tähendab sisuliselt seda, et kasutaja andmed asuvad teenusepakkuja serveritele ehitatud pilves, millele kasutajad pääsevad ligi interneti kaudu.

Suurimaks probleemiks pilveteenuse puhul on see, et interneti kiirused piiravad väga suurte failide arhiveerimist ning asjaolu, et pilves arhiveeritavad andmed asuvad sisuliselt tundmatu serveris.

Milliseid kohti andmete tasuta arhiveerimiseks pakutakse?

Pilveteenuse pakkujate hulk on ääretult lai ning tasuta andmete arhiveerimist internetis pakuvad neist väga paljud. Tasub mainida, et tasuta versioonide andmemah

on piiratud ning tavaliselt ei sisalda see ka kõiki äriversioonide funktsionaalsusi. Siiski, dokumentide arhiveerimiseks sellest ruumist, eriti väiksemate ettevõtete puhul, täiesti piisab. Ja lisaks, neid tasuta andmemahte saab väga lihtsalt ja võrdlemisi väikese kuutasu eest (jutt käib mõnekümnest eurost), suurendada.

Järgnevalt toomegi välja mõned tuntumad pilveteenuse pakkujad, kes võimaldavad ka tasuta andmete arhiveerimist:

- **Dropbox** – tõenäoliselt tuntuim pilveteenuse pakkuja. Dropbox pakub 2GB andmeruumi kasutaja kohta (seda on võimalik tasuta ka suurendada mitmekümne GB-ni, näiteks kutsudes uusi kasutajaid).
- **Google Drive** – Google Drive pakub

ise 15GB tasuta andmeruumi ning koos Gmaili kontoga ka kuni 30GB.

- **Microsoft OneDrive** – võimaldab jagada ja töödelda faile internetis ning pääseda neile ligi erinevate seadmetega. Pakub kuni 15GB tasuta andmemahtu. OneDrive puhul on oluline märkida, et Office 365 kasutajad saavad suisa 1TB OneDrive andmemahtu tasuta.
- **Box** – üks vanemaid pilveteenuse pakkujaid. Box pakub kasutaja kohta kuni 10GB tasuta andmemahtu.

Tasub lisada, et praktiliselt kõik pilveteenuse pakkujad võimaldavad tasuta 15-30-päevast prooviperioodi, mille jooksul saab tutvuda ka pilveteenuse tasuliste versioonide funktsioonidega.

Iteraction pakub IT juhtimise ja -haldamise teenuseid erinevatele ettevõtetele. Katame ära kogu IT poole vajadused: alates IT juhtimisest ning lõpetades serverite ja võrgu haldamisega ning töötajate IT probleemide lahendamisega. Oleme ka partnerid maailma juhtivate riistvara ja tarkvara tootjatega ning meie kaudu saab osta nende lahendusi. Külasta meie kodulehte ja vaata millega täpsemalt tegeleme ning IT küsimuste korral lihtsalt võta meiega ühendust.

www.iteraction.ee
info@iteraction.ee
 6 414 888

IT küsimustes pöördu julgelt meie poole

Kui turvaliseks võib pakutavaid tasuta pilvearhiive pidada?

Turvalisuse poolelt on kõik tuntumad tegijad väga eesrindlikud, kuna kasutavad kõige moodsamaid turvameetmeid ning varunduslahendusi. Siiski, aeg-ajalt on tulnud ette mõningaid juhtumeid, kus näiteks isikud on kaotanud oma faile tänu suurtele küberrünnete teenusepakkujate vastu. Samas tavaliselt on turvaprobleemid pilveteenuse puhul seotud pigem kasutaja enda teadmatuse või hooletu käitumisega. Pilveteenuste turvameetmed ületavad üldjuhul tunduvalt ettevõtete isiklike turvalahendusi ning võiks väita, et paljudel juhtudel on pilv andmete jaoks palju turvalisem koht kui töötajate isiklikud seadmed või ettevõtte halvasti hallatud serverid.

Pilveteenuste turvameetmed ületavad üldjuhul tunduvalt ettevõtete isiklike turvalahendusi.

Pilveteenuse puhul on oluline ka andmete privaatsus. Üldiselt tasub välja tuua, et näiteks Google, Amazon ja Dropbox on lubanud vaadelda kasutaja andmete sisu vaid siis, kui selleks on tulnud kohtu-poolne order. Seevastu on ka pilveteenuse pakkujaid, kes skaneerivad kasutaja faile, et avastada pahavaralist või kahtlast sisu. Seega tuleb privaatsuse kohalt veenduda konkreetse teenusepakkuja tingimustega.

Kui on eriti oluline tagada andmete privaatsus kõigi kolmandate osapoolte eest (sealhulgas pilveteenuse pakkuja), siis **tasuks andmed krüpteerida**. Osad pilveteenuse pakkujad (näiteks SpiderOak) võimaldavad pilvedes hoitavat sisu automaatselt krüpteerida kasutaja isikliku võtme-ga, mis tähendab, et ka teenusepakkuja ise ei näe üleslaetavat sisu. On olemas arvukalt ka teenusepakkujast sõltumatuid lahendusi, mis võimaldavad andmeid krüpteerida.

Pilveteenuse kasutaja on ise vastutav andmete terviklikkuse, käideldavuse ja konfidentsiaalsuse eest.

Kui tegu on aga eriti tundlike andmetega, mida soovitakse pilves hoida (näiteks meditsiinilised andmed), siis sellisel juhul oleks arukas andmete hoidmine krüpteeritud kujul isiklikus pilves (oma serveri teenusepakkuja juures) ning kindlasti ei tohiks see pilv olla nende andmete ainukene asukoht ehk ka pilves tuleb andmeid varundada.

Tasub rõhutada, et pilveteenuse kasutaja on ise vastutav andmete terviklikkuse, käideldavuse ning konfidentsiaalsuse eest.

Missugune on pakutavate pilvearhiivide kasutajamugavus?

Kasutusmugavuse poolest on pilvete-

nused võrreldavad tavalise operatsioonisüsteemi kasutamisega. Failidele pääseb ligi kahel viisil:

- veebibrauseri kaudu (kus neid saab ka teatud määral töödelda, jagada jne);
- pilveteenuse pakkuja rakenduse vahendusel, mille saab laadida arvutisse või telefoni ning mis loob turvalise ühenduse kõigi kasutajate ja serverite vahel. Seejärel on selle rakenduse abil võimalik luua töötajate vahel privaatseid ja ühiseid kaustu, lisada sinna erinevaid faile ning teha nendega toiminguid.

Rakenduse kaudu sünkroniseeritakse kõik andmed automaatselt kõigi kasutajate vahel. Tasuliste äriversioonidega lisanduvad juurde veel juurdepääsuõiguste haldamine, andmete kasutamise monitoorimine ja muud administreerimise funktsioonid.

Kokkuvõtteks

Pilveteenus on mugav lahendus andmete turvaliseks arhiveerimiseks ning nende jagamiseks töötajate vahel. Enne konkreetse teenusepakkuja kasuks otsustamist tasuks esmalt veenduda kasutustingimustes.

Kui on eriti oluline tagada andmete privaatus, siis tuleks vaadata krüpteerimise poole. Tuleb arvestada ka sellega, et pilveteenuse puhul asuvad andmed ikkagi sisuliselt tundmatu serveris ning seetõttu peaks neil andmetel olema vähemalt veel üks asukoht peale olemasoleva pilve.

RMP.ee elektroonne AJAKIRI SPETSIALIST

Ilmub aastast 2011
VARASEMAD NUMBRID

www.rmp.ee/periodiline/spetsialist

e-arveldaja - müüdid ja tegelikkus

Aleksandr Belousov
Registrite ja Infosüsteemide
Keskuse ettevõtete aruandluse info-
süsteemide talituse juhataja,
e-arveldaja projektijuht

Mis on e-arveldaja?

e-arveldaja on veebis asuv raamatupidamistarkvara, mida on tänu erinevatele liidestustele ja automatiseeritud kannetele mugav kasutada ning mis hõlbustab ettevõtjal raamatupidamise korraldamist.

Tarkvara on olnud suunatud peamiselt alustavatele ja väikeettevõtjatele, kuid 2014. aasta detsembrist saavad seda kasutada ka mittetulundusühingud ja sihtasutused.

e-arveldaja asub äriregistri **ettevõtjaportaalis** ja seda saavad kasutada nii ettevõtjad ise kui ka nende volitatud isikud (näiteks raamatupidajad).

Miks oli e-arveldaja vaja luua?

Raamatupidamistarkvara e-arveldaja arendamise üheks eesmärgiks oli pakkuda alustavale ja väikeettevõtjale mugavat võimalust, mis aitab korras hoida ja hallata ettevõtlusega kaasaskäiva raamatupidamise kohustust. See aitab kaasa raamatupidamise korraldamise harjumuse kujunemisele, aga ühtlasi lahendab ka ettevõtja ühe peamise mure – aruandluse õigeaegne, õige ja vähese koormusega haldamine.

*2014. a detsembrist
saavad e-arveldajat
kasutada ka
MTÜ-d ja SA-d.*

Kui turvaliselt on ettevõtjate andmed kaitstud?

Tulenevalt Registrite ja Infosüsteemide

Keskuse (RIK) ja kliendi vahel sõlmitava lepingu tingimustest peavad pooled hoidma e-arveldajat puudutavat konfidentsiaalset teavet, ennekõike infot kliendi äritegevusest, aga ka muud tundlikku informatsiooni, mis ei ole avalikult kättesaadav. Konfidentsiaalsuskohustus kehtib tähtajatult kõigi isikute ja asutuste kohta (sh Maksu- ja Tolliamet).

Konfidentsiaalsuskohustus kehtib tähtajatult kõigi isikute ja asutuste kohta.

Andmete säilitamises on veebipõhine raamatupidamistarkvara kindlasti usaldusväärne, sest nii nagu olemasolevad riigiasutuste andmebaasid on turvalisuse tagamiseks dubleeritud ja varundatud, on sama hästi hoitud ka kõigi raamatupidamislikud andmed.

Missugused on süsteemi plussid ja miinused?

- + Tarkvara kasutaja saab koostada käibe-, tulu- ja sotsiaalmaksudeklaratsioone ning esitada neid Maksu- ja Tolliametile.
- + Koostöös e-arve keskkondadega on loodud digiarvete otsesaatmise lahendused.
- + e-arveldaja klientide omavahelisel digiarvete saatmisel on iga vastuvõetud arve info tarkvaras automaatselt

sisestatud ja kasutajal jääb valida vaid kulurida ning arve kinnitada.

- + Maksekorralduste ja laekumiste automaatne sidumine aitab kasutajal vältida käsitsi tehtavaid kandeid.
 - + Majandusaasta aruannete esitamiseks on tarkvaras olemas automaatne XBRL-aruande genereerimise võimalus, mis võimaldab aruande lihtsamat edastamist ettevõtjaportaali aruandluskeskkonda.
 - + Olenemata ühingu suurusest ja tehtavate kannete arvust, on e-arveldaja kasutamine nii praegu kui edaspidi esimesel aastal tasuta.
 - + Suur pluss on kindlasti see, et e-arveldaja proovimiseks on olemas demokeskkond, mis võimaldab enne lepingu sõlmimist ja kasutajaks hakkamist tarkvaraga tutvuda.
 - + Kuna teenus on veebipõhine, ei pea tarkvara ega selle uuendusi oma arvutisse alla laadima. Ettevõtjaportaalile saab olenemata ajast ning kohast internetiülevalt alati piiramatult ligi.
 - e-arveldajas puudub laoarvestuse moodul ning massiline korduvarvete esitamise võimalus, mistõttu sobib antud tarkvara ennekõike just alustavale ja väikeettevõtjale ning mittetulundusühingule.
- Hetkel aitavad ettevõtjaid igapäevatöös viis suuremat moodulit:
- arveldamise moodul,

- raamatupidamise moodul,
- aruandluse moodul,
- personali moodul,
- seadistuste moodul.

- Omanäolise arvemalli kujundamise võimalust e-arveldaja ei paku. Küll aga on pikemas perspektiivis plaanis kasutajate tagasisidest tulenevalt arendada erinevatest mallidest koosnev valik, mille hulgast saab ettevõtja sobivaid valida.

- Erinevate detailsete väljavõtete saamise võimalus on hetkel e-arveldaja tarkvaras piiratud, näiteks puudub kulude jaotus tulemusüksuste lõikes. Kuid tulevikus kavatseb sarnaselt teistega ka e-arveldaja pakkuda spetsiifilisi ja detailsemaid juhtimise finantsaruandeid, mis on olulised ettevõtte majandusliku seisu jälgimiseks ja edaspidiste plaanide tegemiseks.

Praegu saab süsteemis olemasolevaid aruandeid eksportida *Excel*'i failidesse, et nendega tarkvara väliselt juba täiendavaid detailanalüüse teha.

- Ühe miinusena võib välja tuua veel selle, et hetkel ei paku tarkvara andmete importimise võimalust, kuid nimetatud funktsionaalsust on plaanis tulevikus täiendada.

Missugused on olnud kasutajate suurimad hirmud ja kas need on leidnud kinnitust?

Ühe müüdina on arvatud, et Maksu- ja Tolliamet pääseb e-arveldaja kaudu ligi

Maksekorralduste ja laekumiste automaatne sidumine aitab kasutajal vältida käsitsi tehtavaid kandeid.

ettevõtjate andmetele. Et raamatupidamistarkvara andmebaas ei ole otse maksuameti teenustega liidestatud ning e-arveldaja klienti kaitsevad lepingust tulenevad konfidentsiaalsussätted, siis ei ole antud kahtlusel alust ja sellekohaseid küsimusi ei ole kliendid enam ka küsinud.

Missugune on olnud kasutajate tagasiside?

Novembris RIK-i korraldatud soovitusindeksi küsitluse põhjal saab öelda, et valdav enamus tänastest e-arveldaja kasutajatest hindavad tarkvara funktsionaalsuse piisavaks. Esile on tõstetud selle lihtsust ja arusaadavust algajatele ning internetiülese ligipääsu mugavust.

Oleme iga kasutaja tagasiside eest väga tänulikud. See on aidanud meil muuta kasutusmugavust paremaks ning võimaldanud jätkuarenduste puhul lähtuda konkreetsemalt kliendi soovist.

Esimesel tegutsemisaastal on olnud väga palju seadusemuudatusi, mille realiseerimine tarkvaras on arenduse seisukohast

saanud kõrgema prioriteedi. Seetõttu ei ole kahjuks olnud võimalik kõigi kasutajate ettepanekuid koheselt ellu viia, kuid need ootavad arendustööde järjekorras ja

E-arveldaja kasutajad on tõstnud esile selle lihtsust ja arusaadavust algajale.

edaspidi on e-arveldaja meeskond siiski ennekõike orienteeritud kasutajate tagasisidest tulenevatele edasiarendustele.

Üldiselt on väikeettevõtjad riigi loodud ja hallatava raamatupidamistarkvara e-arveldaja väga hästi vastu võtnud ning sellel on tänaseks juba üle 1250 kasutaja.

Tulenevalt kasutajate positiivsest tagasisidest, mis kinnitab, et e-arveldajast on paljudele väikeettevõtjatele olnud juba reaalselt kasu, nimetas justiitsministeerium e-arveldaja ka justiitsvaldkonna aasta projektiks 2014.

Lisainfo ja tutvustav video:
www.rik.ee/e-arveldaja

e-arveldaja

Registrite ja Infosüsteemide Keskus

RAAMATU- PIDAMISTARKVARA VÄIKEETTEVÕTJALE

ESIMENE AASTA TASUTA

NÜÜD SAADAVAL KA MTÜ-dele

www.rik.ee/e-arveldaja

E-teenuste pakkujatel uus käibemaksu tasumise kord

Tanel Molok
Advokaadibüroo SORAINEN
maksuõiguse advokaat

1. jaanuaril 2015 jõustusid käibemaksuseaduse muudatused, mis puudutavad elektrooniliselt osutatavate ja elektroonilise side teenuste (e-teenuste) maksustamist. Kui enne maksis e-teenuse osutaja käibemaksu oma koduriigis, siis uue korra järgi maksustatakse mittekäibemaksukohustuslastele osutatavad e-teenused selles liikmesriigis, kus asub teenuse saaja.

Seega peavad käibemaksukohustuslastest e-teenuste osutajad alates 2015. aasta algusest **hakkama tuvastama oma klien-**

tide asukohariiki ning arvestama ja tasuma vastavas riigis ka käibemaksu.

Muudatuste põhjused ja mõju

Muudatuste põhjusena on nimetatud vajadust muuta maksustamine õiglasemaks ja efektiivsemaks. Mõte ei ole iseenesest vale – käibemaksu üldise loogika järgi peakski maksustamine aset leidma seal, kus toimub tarbimine. Kehtinud korra järgi aga maksustati e-teenused riigis, kus asus teenuse osutaja. See tõi kaasa e-teenuste osutajate koondumise kõige madalama käibemaksumääraga Luksemburgi ning nendesse riikidesse,

Muudatuste põhjusena on nimetatud vajadust muuta maksustamine õiglasemaks ja efektiivsemaks.

kus on teatud e-teenustele ette nähtud soodsad maksumäärad. Selline asjade käik on maksutulust ilma jätnud riigid, kes atraktiivseid maksumäärasid ei paku. Muudatused mõjutavad oluliselt e-tee-

nuste osutajate igapäevaseid tegevusi. Kui varem maksis teenuse osutaja e-teenustelt käibemaksu oma asukohariigis, siis alates uuest aastast tekib tal maksukohustus selles liikmesriigis, kus asub teenuse saaja. See tähendab, et e-teenuste osutajad peavad hakkama kindlaks määrama oma klientide asukohtasid ning arvestama ja tasuma käibemaksu vastavalt kliendi asukohariigis kehtivatele käibemaksureeglitele.

Uus kord puudutab elektroonilise side teenuseid ning elektrooniliselt osutatavaid teenuseid.

Teenused, millele uus kord laieneb

Uus kord puudutab elektroonilise side teenuseid (laua- ja mobiiltelefoniteenused, raadio, televisioon) ning elektrooniliselt osutatavaid teenuseid, mille loetelu leiab käibemaksuseaduse § 2 lõikest 4. Viimasteks on muu hulgas elektrooniliselt edastatava tarkvara, piltide, teksti ja informatsiooni müük ning elektroonilise andmebaasi kasutamise võimaldamine.

Seadusemuudatused ei puuduta selliseid elektrooniliste kanalite kaudu osutatavaid teenuseid, mis oma olemuselt ei ole elektroonilised. Nii ei ole e-teenusteks näiteks elektrooniliselt tellitavad kaubad, CD-d,

DVD-d ega muud materiaalsed andmekandjad ega ka e-posti teel kliente nõustavate spetsialistide teenused.

Seda, kas osutatavad teenused kuuluvad muudatustega kaetud e-teenuste loetellu, oleks mõistlik hilisemate üllatuste vältimiseks vajadusel koos spetsialistiga välja selgitada.

Kliendi asukoha kindlaksmääramise võimalused

Valdkonda reguleeriv Euroopa Nõukogu rakendusmäärus (EL) nr 1042/2013 näeb ette mitmeid eeldusi ja juhiseid selle kohta, milliste andmete põhjal saavad teenuse osutajad oma klientide asukohta kindlaks määrata.

Esmasteks eeldusteks tarbimiskoha kindlaksmääramisel loetakse lauatelefonihenduse asukohta või e-teenuste saamiseks kasutatud SIM-kaardi mobiiltelefoni suunakoodiga identifitseeritavat riiki. Dekoodri või muu sellise seadme või vaatamiskaardi kasutamise korral aga riiki, kus seade asub või kuhu vaatamiskaart saadetakse.

Nimetatud andmete puudumisel tuleb kliendi asukoha määramiseks kasutada kahte üksteisele mittevasturääkivat tõendit, milleks võivad olla:

- 1 kliendi arveaadress;
- 2 IP-aadress või muu geograafilise asukoha kindlaksmääramise mis tahes meetod;
- 3 pangaandmed;

- 4 SIM-kaardilt nähtuv rahvusvahelise mobiiliabonendi identifitseerimiskoodi (IMSI) riigi mobiiltelefoni suunakood (MCC);
- 5 kliendi lauatelefoniühenduse asukoht, mille kaudu talle teenust osutatakse;
- 6 muu ärilisest seisukohast oluline teave (selleks võib juhendite järgi olla asjaolu, et samale isikule on varem juba teenust osutatud ning ta asukoht on varem tuvastatud, aga ka nt kliendi kinnitus oma asukoha kohta).

Ehk siis, kui kliendi IP-aadress viitab Küprosele ja ta kasutab maksmiseks Küprosel väljastatud pangakaarti, siis võib teenuse osutaja eeldada, et kliendiks

on Küprose isik. Või kui klient märgib arve aadressiks Hollandi ja kasutab Hollandi operaatorilt saadud SIM-kaarti, siis võib kliendi asukohaks põhjendatult pidada Hollandit.

Kui aga üks esmastest eeldustest on täidetud, kuid teenuse osutaja soovib sellest hoolimata väita, et klient asus mõnes muus liikmesriigis, siis peab ta esitama eeltoodud nimistust kolm üksteisele mittevasturääkivat tõendit.

Käibemaksu arvestamine ja tasumine

Üldreegli järgi peab teiste liikmesriikide mittemaksukohustuslastele teenuseid osutav isik end nendes riikides ka käibe-

INTERNATIONAL TAX REVIEW
Europe Tax Awards 2014

Baltikumi Aasta Maksunõustaja 2014

Teedrajav nõustamine keerulistes maksuküsimustes

www.rmp.ee

maksukohustuslasena registreerima. Vältimaks registreerimiskohustust, saavad e-teenuste osutajad kasutada maksustamise erikorda (MOSS erikord), mis võimaldab Eestis asuval e-teenuse osutajal deklareerida ja tasuda käibemaksu Eestis. Erikorraga liitumiseks saab avalduse esitada e-maksuametis, rubriigis "Leping ja seaded".

E-teenuste osutajad saavad kasutada MOSS erikorda, mis võimaldab Eestis asuval teenuse osutajal deklareerida ja tasuda käibemaksu Eestis.

Erikorra kasutaja peab kord kvartalis esitama maksu- ja tolliametile (MTA) nn MOSS-deklaratsiooni, millel toob välja teistes liikmesriikides asuvatele mitte-käibemaksukohustuslastele osutatud teenused. Deklaratsiooni saab esitada ainult elektrooniliselt e-maksuameti kaudu, paberkujul deklaratsiooni esitada ei ole võimalik. Esimese deklaratsiooni esitamise kohustus on 20. aprillil 2015.

Käibemaks tasutakse MTA-le deklareeritava kvartalile järgneva kuu 20. kuupäeval. MTA kannab selle summa edasi vastava liikmesriigi maksuhaldurile. Kui käibemaksusummat tähtaegselt ei tasuta, tuleb teenuse osutajal suhelda selle liikmesriigi maksuhalduriga, kes on huvitatud käibemaksu saamisest. Sellisel juhul Eesti maksuamet enam vahendajana ei tegutse ning teenuse osutaja peab oma arved teise liikmesriigiga ise ära õiendama.

UUS RAAMAT

Tõnis Elling

KÄIBEMAKS

Abiks tudengile ja töötavale praktikule

 Grant Thornton
Finest Baltic

An instinct for growth™

 GIBSON ARNOTT
& PARTNERS
ATTORNEYS AT LAW

Raamat sisaldab teoreetilist materjali käibemaksu ajaloo ja põhimõistete kohta ning annab praktiliste kaasuste ja ülesannete kaudu võimaluse käibemaksu olemusest paremini aru saada.

Samuti pakub raamat juhendmaterjali erinevat käibemaksuaruannete täitmiseks.

Telli RMP.ee e-poest

www.rmp.ee/epood/seadused_oigus